

MUGURDANCIS

Latviešu tautas dejas 8 pāriem.
Arvīda Donasa horeogrāfija un apraksts.

Deja izpildāma dzīvi, rotaļīgi, sevišķu uzmanību pievēršot dejotāju izteiksmei un savstarpējām attiecībām, kā to prasa dejas raksturs.

Ļoti vēlams, ka deju pavada ansambļa vai kora dziedājums.

Deju var izpildīt arī 4 vai 6 pāri.

Novietojums

Meitas, sadevušās rokās, nostājas skatuves dibenplāna labās puses aizkulisēs ar skatu pret skatītājiem; malējās rokas sānos.

Puiši nostājas aiz meitām ar skatu pa dejas ceļu; rokas sakrustotas uz krūtīm (1. zīm.).

Pirmais gājiens

(1.–16.t.)

- 1.t. Deju uzsāk meitas ar pirmo soli, sākot ar labo kāju. Puiši stāv.
- 2.t. Puiši iet uz priekšu ar pirmo soli, sākot ar kreiso kāju. Meitas izdara 2 piesitienus ar kreiso kāju.
- 3.t. Meitas, sākot ar kreiso kāju, iet pirmo soli. Puiši izdara piesitienus ar labo kāju.
- 4.t. Puiši iet uz priekšu. Meitas izdara piesitienus ar labo kāju.
- 5.–8.t. Atkārtojas no 1–4.t. aprakstītā darbība.
- 9.–10.t. Meitas (skats uz kreisajām aizkulisēm, rokas sānos) griežas ar pirmā soļa II variantu uz skatuves priekšplānu, sākot ar kreiso kāju, bet puiši (skats uz skatītājiem, rokas sakrustotas uz krūtīm) iet 3 soļus uz labajām aizkulisēm un, izdarot uzsvarus, paliecas pa labi, it kā cenšoties ieskatīties meitām acīs (2. zīm.).
- 11.–12.t. Meitas ar pirmā soļa II variantu griežas atpakaļ uz skatuves dibenplānu pie puišiem, sākot ar labo kāju un griežoties uz labo pusi. Puiši, sākot ar kreiso kāju, iet atpakaļ ar pirmo soli (skats pret meitām), tā ka atkal visi satiekas (3. zīm.).
- 13.–14.t. Meitas vēlreiz atkārto 9.–10.t. aprakstīto griešanos. Šoreiz arī puiši ar pirmā soļa II variantu griežas meitām līdzī.
- 15.–16.t. 2., 4., 6. un 8.meita sākot ar labo kāju, ar pirmā soļa II variantu griežas uz skatuves dibenplānu, bet 1., 3., 5. un 7. meita, sākot ar kreiso kāju, – uz priekšu. 2., 4., 6. un 8. puišis, sākot ar kreiso kāju, ar pirmā soļa II variantu maziem soliņiem pavirzās mazliet uz skatuves priekšplānu, bet 1., 3., 5. un 7. puišis ar lielākiem soļiem izgriežas priekšā (4. zīm.). 16.t. izveidojas 2 dārziņi: iekšējais – puišu, kuri stāv cieši kopā ar skatu uz āru, rokas sakrustotas uz krūtīm; ārējais – meitu, kuras sadodas rokās ar skatu uz puišiem (5. zīm.).

Otrais gājiens

(1.–16.t.)

- 1.–2.t. Meitas skrējiena soļiem, sadotās rokas viegli šūpojot, skrien ap puīšiem dejas ceļa virzienā. Puīši 1.t. laikā stāv mierīgi, bet 2.t. 3 reizes sasit plaukstas.
- 3.t. Meitas turpina skrējieni, puīši stāv.
- 4.t. Meitas, skrējienā pavirzījušās pusapli, atlaiž sadotās rokas, pretī stāvošie puīši ar kreisajām rokām satver meitu kreisās rokas, labās apliek meitām ap vidu (meitām labās rokas sānos) un, skrējiena soliēm griežoties uz kreiso pusi, apgriez tās apkārt (6. zīm.).
- 5.–8.t. Atkārtojas no 1.–4.t. aprakstītā darbība, tikai meitas vairs nesadodas rokās, bet liek tās sānos un, turpinot skrējieni, nonāk pie sava puīša.
- 8.t. tāds pats satvēriens un apgrieziena kā 4.t. Dejotāji paliek stāvēt ar skatu viens pret otru (7. zīm.).
- 9.t.
Uz “viens” – puīši liek soli ar kreiso kāju uz priekšu, reizē pasniedzot meitām labo roku. Meitas paceļ labās rokas ar plaukstām uz leju.
- Uz “un” – izturēt.
- Uz “divi” – puīši pieliek labās kājas kreisajām, bet meitas ieliek paceltās rokaspuīšu sniegtajās labajās rokās. Brīvās rokas sānos.
- 10.t. Meitas izgriežas uz labo pusi, neatlaižot uz augšu paceltās sadotās labās rokas.
- 11.–12.t. Visi galopa satvērienā (pretī stāvēt, sadotās rokas paceļ plecu augstumā) apgriežas 4 gājiena soļiem apkārt, griežoties uz labo pusi.
- 13.–14.t. Palielot otram pretī, puīši liek kreisās, bet meitas labās rokas sānos (otras rokas paliek satvērienā, plecu augstumā) un iet dejas ceļa virzienā ieslīpi uz āru; pirmo soli puīši sāk ar kreisajām, bet meitas ar labajām kājām.
- 15.–16.t. Dejotāji turpina virzīties uz priekšu, tikai puīši šoreiz sāk ar labajām, bet meitas ar kreisajām kājām, ar pirmo soli pagriežoties tā, ka muguras kopā; sadotās rokas plecu augstumā dejas virzienā, skats uz rokām (8. zīm.).

Trešais gājiens

(1.–16.t.)

- 1.t. Uz “viens un divi” – dejotāji strauji atvirza sadotās rokas atpakaļ, galopa satvērienā ar 2 divsoļu polkas soļiem negriežoties sadejo centrā. Puīši sāk ar kreisajām, meitas ar labajām kājām.
- 2.t. Dejotāji, viegli ieliecot ceļus, neatlaižot sadotās rokas, ar 3 uzsvara soļiem izgriežas uz vietas: puīši uz kreiso, bet meitas uz labo pusi, puīšiem – kreisā, labā, kreisā, meitām – labā, kreisā, labā kāja (9. zīm.).
- 3.t. Puīši ar labo roku satver aizmugurē esošās meitas kreiso roku. Visi ar 2 divsoļu polkas soļiem dejo starveidīgi no centra uz āru, pirmajā soli

pagriežot muguras kopā un sadotās rokas ar vēzienu paceļot dejas ceļa virzienā plecu augstumā; brīvās rokas sānos. Puiši sāk ar labo, meitas – ar kreiso kāju.

- 4.t. Atlaižot rokas, katra pāra dejojāji atkal satiekas, ejot viens otram pretī ar 3 uzsvara soļiem.
- 5.–8.t. No 1.–4.t. aprakstītās darbības atkārtojums.
- 9.–16.t. Pāriem atkal satiekoties, meitas liek rokas saviem puišiem uz pleciem, puiši ar abām rokām satver meitas ap vidu (slēgtais vidukļa un plecu satvēriens) un dejo divsoļu polku, griežoties pa dejas ceļu uz priekšu.
- 16.t. beigās visi nostājas, kā parādīts 10. zīmējumā.

Ceturtais gājiens

(1.–16.t.)

- 1.t. Visi dejojāji vienlaicīgi ar pirmā soļa II variantu griežas, sākot ar labo kāju: puiši no centra, starveidīgi uz āru, bet meitas centrā, garām dejojot, pa kreisi (11. zīm.). Puiši paliek ar skatu pa dejas ceļu, bet meitas – centrā ar skatu pret dejas ceļu. Meitām rokas sānos, puišiem – sakrustotas uz krūtīm.
- 2.t. Meitas, stāvot centrā, 3 reizes sasit plaukstas, bet puiši ar 4 skrējiena soliņiem pa dejas ceļu pavirzās par vienu vietu uz priekšu.
- 3.t. Ar pirmā soļa II variantu puiši atkal griežas centrā, bet meitas no centra uz āru; visi sāk ar kreiso kāju. Puiši centrā paliek ar skatu pa dejas ceļu, bet meitas – ārpusē ar skatu pret dejas ceļu.
- 4.t. Puiši, stāvot centrā, sasit 3 reizes plaukstas, bet meitas ar 4 skrējiena soliņiem pavirzās pret dejas ceļu par vienu vietu uz priekšu.
- 5.–8.t. Atkārtojas no 1.–4.t. aprakstītā darbība, tikai 5.t. puiši pavirzās par 2 vietām uz priekšu, lai 8.t. visi sastaptu savu partneri. (Ja dejo cits pāru skaits, tad pavirzīšanās jāizkārto pēc vajadzības.)
- 9.–16.t. Visi satveras slēgtā vidukļa un plecu satvērienā, un pāris aiz pāra aizdejo no skatuves.

Soļu apraksts

Pirmais solis (I variants)

3 siki, ātri gājiena soļi, ar brīvo kāju izdarot piesitienus vai arī uzsvarus. Solis izpildāms, sākot ar kreiso kāju.

1.t.

Uz “viens” – solis pēdas garumā uz priekšu uz visas pēdas.

Uz “un” – tāds pats solis ar labo kāju.

Uz “divi” – solis ar kreiso kāju, mazliet pagriežoties pa labi.

2.t.

Ar labās kājas pēdas priekšējo daļu 2 reizes izdara vieglus piesitienus kreisās kājas papēdim, skarot to ar pēdas iekšpusi, pirkstgaliem viegli pieskaroties grīdai. Tā pati darbība, 2 reizes piesitot (izdarot uzsvarus) ar labo kāju uz grīdas.

- 3.t. Tā pati darbība, kas 1.t., tikai sākot ar labo kāju.
4.t. Tā pati darbība, kas 2.t, piesitienus izdarot ar kreiso kāju. To pašu soli izpilda, sākot ar labo kāju. Uz “divi” pagriežas pa kreisi; 2.t. piesitienus izpilda ar kreiso kāju.

Pirmais solis (II variants)

2.t., 3 soļos virzoties uz priekšu, izdara veselu apgriezianu, noslēdzot ar uzsvariem.

1.t.

Uz “viens” – solis ar kreiso kāju sānis, izdarot ceturtdaļpagriezianu pa kreisi, svars uz kreisās kājas.

Uz “un” – vēl ceturtdaļpagriezians pa kreisi, noliekot labo kāju sānis soļa atstatumā no kreisās, svars uz abām kājām.

Uz “divi” – puspagriezians pa kreisi, liekot soli iesāktajā virzienā taisni uz priekšu ar kreiso kāju.

2.t. No izejas stāvokļa (kā soli sākot) izdara ar labo kāju 2 uzsvara soļus līdzās kreisajai.

Sākot ar labo kāju, solis izpildāms tāpat, tikai jāgriežas uz labo pusi.

Otrais divsoļu polkas solis

1.t.

Uz “viens” – solis uz visas pēdas uz priekšu, brīvo kāju mazliet paceļot no grīdas.

Uz “un” – viegls palēciens uz tās pašas kājas.

Uz “di-“ – solis ar otru kāju.

Uz “-vi” – palēciens uz izliktās kājas.

2.-4.t. 3 reizes atkārtojas 1.t. aprakstītā darbība.

Soli izpilda ar tikko manāmu palēcienu, bez pieliekšanās uz izliktās kājas pusi. Brīvo kāju ar purngalu uz leju paceļ mazliet uz augšu līdzās otrajai kājai.

Trešais skrējiena solis

1.t.

Uz “viens” – mazs solis ar kreiso kāju.

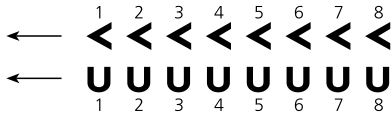
Uz “un” – tāds pats solis ar labo kāju.

Uz “di-“ – atkal solis ar kreiso kāju.

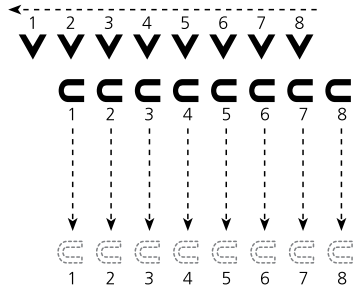
Uz “-vi” – solis ar labo kāju.

2.-4.t. 3 reizes atkārtojas 1.t. aprakstītā darbība. Skrējiena solis izpilda viegli, elastīgi, mazliet ieliecot skrējienā ceļus un balstoties vairāk uz pēdas priekšējās daļas.

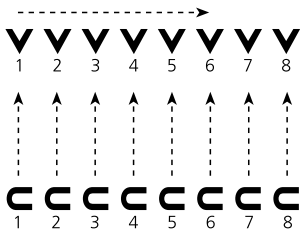
MUGURDANCIS

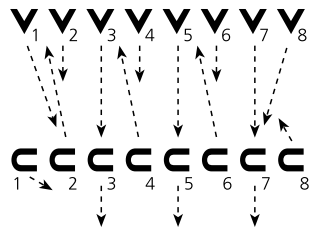
1. zīm.

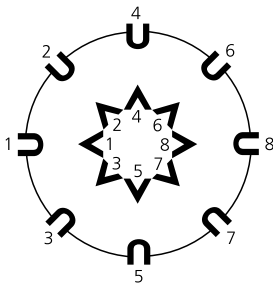
2. zīm.

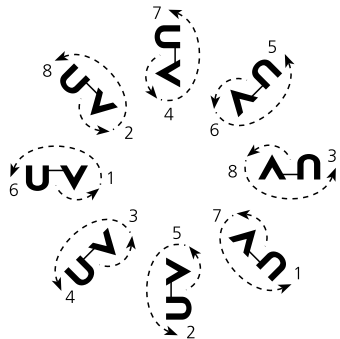
3. zīm.

4. zīm.

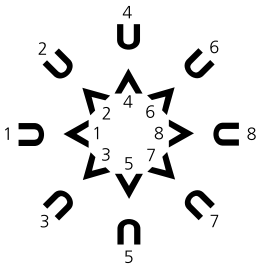

5. zīm.

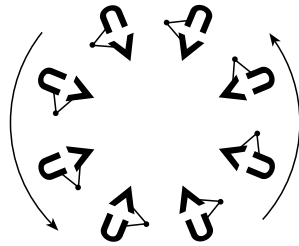

6. zīm.

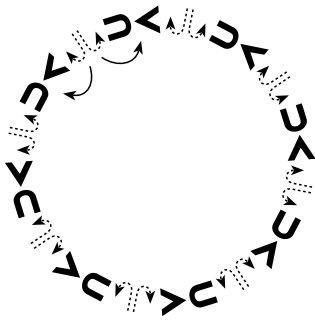
MUGURDANCIS

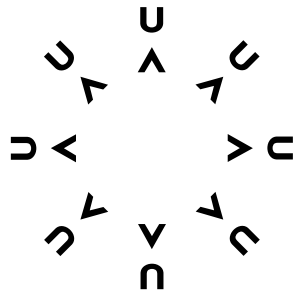
7. zīm.

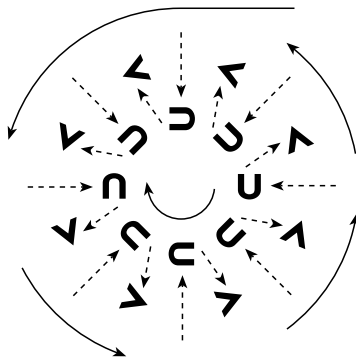
8. zīm.

9. zīm.

10. zīm.

11. zīm.

MUGURDANCIS

Latviešu tautas mūzika Raimonda Paula apdarē

I

8 II

16 III

24 I

31

39 IV

46 II

54 V Nobeigums

61

68